

بررسی جنین زایی سوماتیک از بافت‌های مختلف گردوی ایرانی

کوروش وحدتی^۱، مریم جریده^۲، حسن ابراهیم زاده معبود^۲ و مسعود میر معصومی^۲

گروه تولیدات گیاهی، پردیس ابوریحان، دانشگاه تهران، تهران

گروه زیست‌شناسی، پردیس علوم، دانشگاه تهران، تهران

جنین زایی سوماتیک بافت‌های مختلف گردوی ایرانی (بساک، لپه، اندوسپرم، برگ و دم‌برگ) مورد مطالعه قرار گرفت. نتایج حاصل از پژوهش نشان داد که تمامی بافت‌ها قادر به تولید کالوس و لسی فقط کالوس‌های حاصل از لپه‌های نارس گردو قادر به تولید جنین سوماتیک بودند. میوه‌های ۶ رقم گردو، شش و نه هفته پس از گرده افشانی جمع‌آوری و پس از تیمار سرمایی چهار روزه، لپه‌های آنها خارج و بر روی محیط کشت DKW دارای 2 mg L^{-1} Kin، 1 mg L^{-1} BA و 0.01 mg L^{-1} IBA کشت گردیدند و در تاریکی در دمای ۲۵ درجه سانتیگراد قرار داده شدند. در اکثر ارقام لپه‌هایی که ۶ هفته پس از گرده افشانی برداشت شده بودند قادر به تولید کالوس‌های جنین‌زا بودند. بیشترین میزان جنین‌زایی سوماتیک در رقم "واینا" (۲۸٫۵٪) مشاهده شد و پس از آن ارقام "چندلر" (۲۸٫۵٪)، "سر" (۱۸٫۲٪)، "هارتلی" (۱۵٫۴٪)، "Z60" (۶٫۶٪) و "Z67" (۰٪) قرار داشتند. زئوتیب "Z67" فقط هنگامی که دانه‌های ۹ هفته پس از گرده افشانی از درخت برداشت شدند تولید جنین سوماتیک نمودند.